

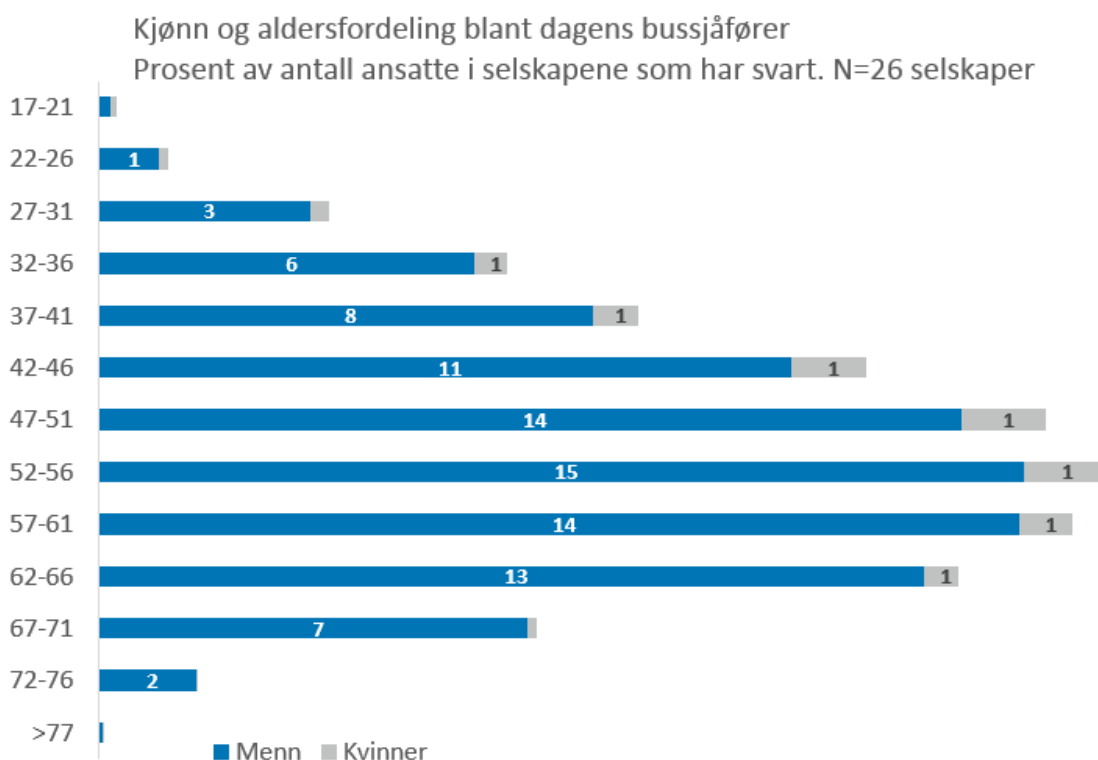
Samferdselsdepartementet
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo

04.07.2018

Utdanning av bussjåfører – aktuelle problemstillinger

Rekordmange reiste kollektivt i fjor. Bussnæringen fraktet 398 millioner passasjerer i 2017 og hadde med det nesten 8 prosent flere påstigninger enn i 2016, ifølge SSB.

I Norge er det behov for rundt 1000 nye bussjåfører årlig grunnet vekst i kollektivtilbudet i tråd med politiske målsettinger og høy gjennomsnittsalder på dagens sjåfører. Bransjen erfarer og forventer utfordringer med tilgang til kvalifiserte sjåfører, og rekrutteringsbehovet de kommende årene er størst i region øst og vest. Det viser Urbanet Analyses nasjonale kartlegging på oppdrag for NHO Transport i 2016. Kun 5 prosent av dagens sjåfører er under 32 år, og svært mange nærmer seg pensjonsalder. Aldersfordelingen for bussjåfører i Norge ser slik ut ifølge Urbanet Analyse;

Fra august i år blir det mulig å få støtte fra Lånekassen for voksne kandidater som tar bussjåførerutdanning ved godkjente trafikkskoler. Vi håper denne ordningen vil gi god tilgang på dyktige kandidater til bransjen. Samtidig ser NHO Transport flere flaskehalser når det gjelder utdanningen av bussjåfører.

Underkapasitet på landslinjer

Utdanning som yrkessjåfør kan også tas via et videregående løp. Med to år på skole og to års læretid i bedrift får kandidatene fagbrev som bussjåfør etter beståtte eksamener. Det finnes totalt 11 landslinjer¹ som tilbyr utdanning i transport- og logistikkfaget. Nasjonalt er det registrert en underkapasitet på 65 plasser på landslinjene basert på SOTINs² tall. Dette tilsvarer 20 % av søkerne høsten 2018. 5 til 10 % av søkerne til landslinjene har valgt persontransport. I tillegg er det en gledelig økning i antall søkere til Vg2 Transport og Logistikk, noe som indikerer behov for ytterligere plasser ved landslinjene i 2019.

Manglende landslinjetilbud rundt Oslo

I 2017 opplevde Ruter As den sterkeste kollektivveksten noensinne. Det ble gjennomført 158 millioner reiser med buss i Oslo og Akershus ifølge Ruters årsrapport. Økningen i kollektivtilbudet fortsetter, og behovet for nye bussjåførere er dermed størst i hovedstadsområdet. Bransjen trenger lærlinger som har kunnskap om kjøring i kompleks bytrafikk. Likevel finnes ikke landslinjetilbud i Oslo, Akershus eller Østfold, og elever fra disse fylkene er avhengig av skoletilbud andre steder. Flere står uten skoleplass og situasjonen er lite tilfredsstillende. Vi er kjent med at Akershus fylkeskommune har søkt om å få opprettet en landslinje og gir vår fulle støtte til dette initiativet.

Kapasitet og krav til førerkortprøver

Førerkortprøver avlegges hos Statens vegvesens trafikkstasjoner. Bransjen erfarer at det er manglende kapasitet til oppkjøring for tunge kjøretøy. Spesielt gjelder dette i perioden fra mai til september. Vi ber om at yrkessjåførere gis større prioritet ved trafikkstasjonene.

Hvis en kandidat ikke består førerprøven, er det karantenetid på to uker for teoriprøve og fire uker for praktisk prøve uavhengig av førerkortklasse. En kandidat som trenger mye ekstra kjøretrening, skal selvsagt få det. Fire uker karantene før ny prøve kan avlegges er likevel et strengt krav som forsinker prosessen med å utdanne sjåførere. Vi ber dermed om en vurdering av om kravene i § 29-1 i [forskrift om trafikkopplæring og førerprøve m.m.](#) kan lempes for førerkort klasse D (og C).

Lærerkrefter til utdanningen

Kvalifiserte lærerkrefter er en forutsetning for å utdanne yrkessjåførere. Universitetet NORD i Stjørdal utdanner +/- 10 lærere innen tungbil årlig. De opplyser at 75 % av dagens sjåførlærerne over 55 år.

Bransjen er stolt over å kunne tilby samfunnsnyttige arbeidsplasser til både unge og voksne. Vi håper departementet kan bidra slik at rekruttering av gode sjåførere lykkes. Skulle det være behov for ytterligere informasjon, stiller vi gjerne opp.

Vennlig hilsen
NHO Transport

Jofri Lunde

næringspolitisk sjef

Kopi: Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdir., Statens Vegvesen, Akershus fylkeskommune, SOTIN

¹ <https://www.udir.no/om-udir/tilskudd-og-prosjektmidler/tilskudd-og-prosjektmidler-for-fylkeskommuner/landslinjer/>

² Samarbeidsforum for opplæringsvirksomheter innen transport- og logistikkfag i Norge